

DIRECCIO Y REDACCIO.

CARRER DE LA PRINCESA, 11

número 4, pis 2.

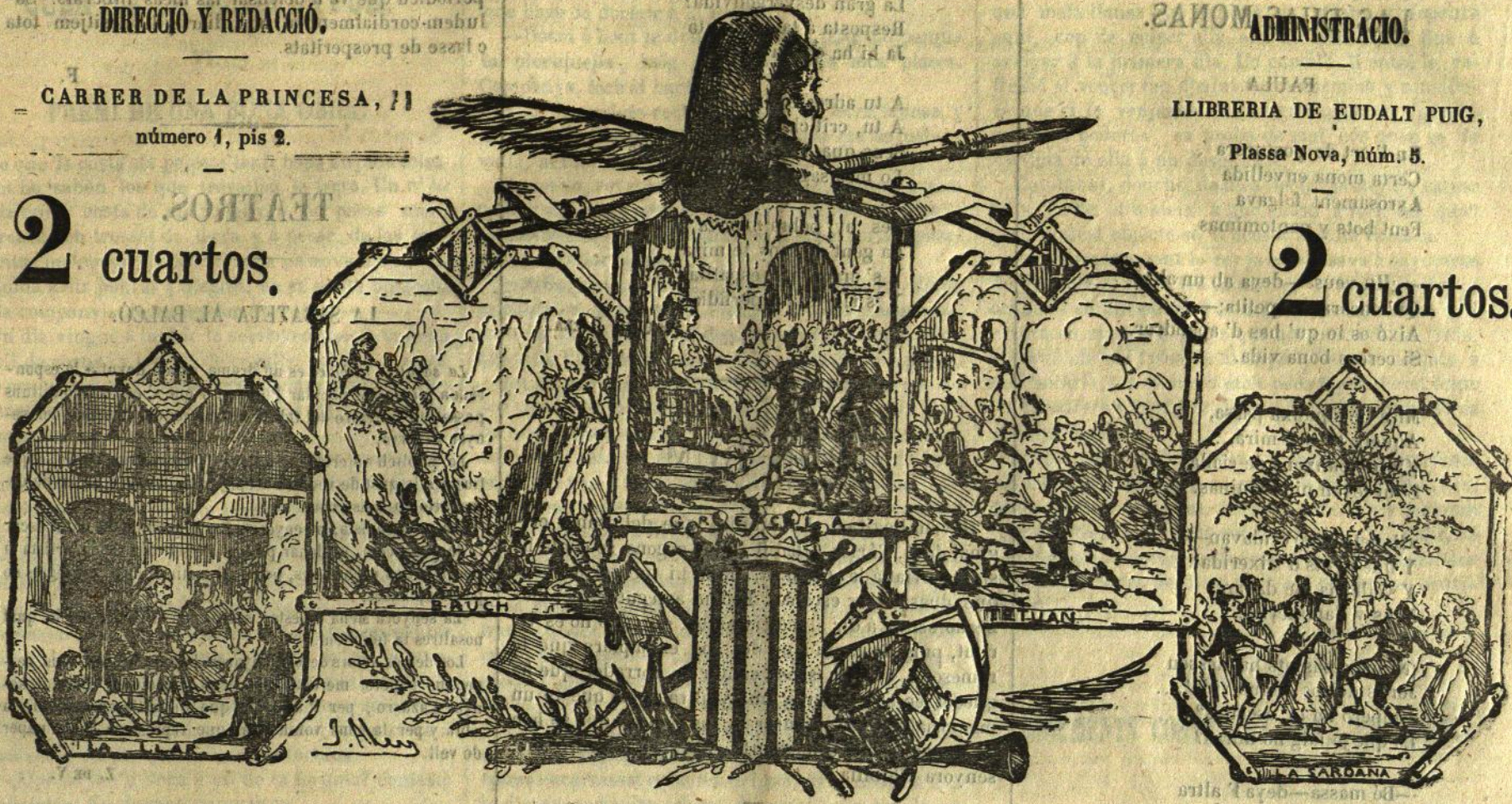
ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,

Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

LA BARRETINA.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

L' Amistat, per S. T. y T.—Las duas Monas, faula, per Joaquin Riera.—Rum Rum, per F.—Teatros. La Sabateta al balcó, per Z. de V.—La Nau y mon Cor, fantasia, per G. C. Palau.—Cuentos de color de Pium. VI. Premi de una bona acció, per Joseph Cornet.—Arguments contra la pena de mort, per Antoni Serra.—Solucions al geroglífich y á la Xarada del número passat.—Xaradeta, per G. Cencillo.—Geroglífich.—Folletí: Las Joyas de la Roser, per Guadalupe Cortés Wighlen.

L' AMISTAT.

Molts y molts han suposat y suposan, que la verdadera amistat no existeis.

Diuen que sempre 's troba encuberta per un vel, vel que cuan cau impulsat per la fatalitat, ya 's troba que ha destruit la honra de moltes personas, que creyent an aquell que se ha encubert ab ella, 'ls ha enganyat de una manera per cert ben vil é ignominiosament.

Pero per aixó ella no deix de existí.

Alguns hi agut que anomenanse amichs, han ajudat ha gastar un patrimoni, que un

pare honrat á copia de suó, y de treball, y de temps, y de fatiga, ha guanyat.

Gastat que ha sigut eix patrimoni, tots un per un, van desapareixen, y 'l deixen abandonat, y no tan sols s' acontentan ab aixó, sino que haven arribat lo cas en que la victima ha tingut de pasar tots los eslabons de la fortuna hasta tenir que demanar caritat, al presentarse 'n aquells que tantas y tantas vegadas l' haviant adulat, al veurel an aquell estat per cert ben desgrasiat y miserable, han fet escarní y burla d' ell.

¡Ay de aquells que buscan tan sols l' amistat, per después trepitxarla y escupirla, com si fos un drapot que s' arrosega per las cunyas!

Pero ab tot y ab aixó, no deix de existí.

Ne seriam ingrats á nosaltres mateixos, si no deixesim abrigar en nostre cort la verdadera amistat.

Ella mitiga nostras penas, ella s' alegra de nostre benestar, ella 'ns ajuda, ella 'ns auxilia, ella, en fi, mostra 'l semblan alegre an aquells que li mostran á ella, y si 'ns

trobem en un cas apurat, 'ns aconsola y asisteix, y plora nostra desventura com á seva propia.

També existeix entre 'ls malvats.

Exemples á mils né porta la historia y no 's pot dubtar d' ells.

Abans de cometer un crimen s' juran amistat eterna, y si per desgracia agafan á un dels dos, se destina en descobrir an aquell que la providencia un dia li va donar per company, per amich en sas maldats.

Ni la presó, ni las cadenas, ni 'ls esbirs, ni 'l sufriment, en fi res, no pot ferlos quebrantar aquell pacte, que un dia 's van jurá baix la frondositat de un bosch.

Marcha al patibul, y mort content per si mateix, pues ha sabut conservar pura é intacta aquella amistat hasta 'l mateix peu de la tomba.

Existeix entre 'ls malvats, y no existirá entre la gent honrada?

S. T.-T.

Reus 4 de Febrero de 1868.

LAS DUAS MONAS.

FAULA.

En l'art de posturera
Certa mona envellida
Ayrosament folgava
Fent bots y pantomimas.

—Hu veus?— deya ab un altra
Qu' encara era petita;—
Aixó es lo qu' has d' apendrer,
Si cercas bona vida.

Mira be aqueixa passa,
Aqueix saltiró mira...
¡Quins panxons de riallas
S' hi feyan nins y ninas.

«Moneta—me cridavan—
Y que n' ets d' aixerial...
Y vellanas me davan,
Nous y llamineries.

¡Ni may passats haguessen
Jorns dolços de ma vida!...
Empero no m' escoltas?
Lo que jo faig no miras?

—Bé massa—deya l' altra
Entre sí, enfellonida,—
Puig per mes que m' hi mati
¡Ay! tal jamay faria.—

Y després ab veu forta
—Perdonam, bona amiga,
Diu, m' aponderas massa
Las teuas monerías.

Ab qui, com jo, natura
Se mostrá tan benigna,
L' estudi... l' esperiencia...
Sols nosa li farian.

—Calla—respon la mestra—
Si la presa t' domina,
O la superbia t' cega,
Consells, perquè t' valdrian?

Pensa, fes lo que vulguis;
Ves, á ton grát camina;
Y temps vindrá que t' vejas
L' ànima penedida.—

Be pensareu vosaltres
Qu' ¡ay! tal succehiria
Qu' aqueixas prometensas
Just, just foren cumplidas:

Així havia d' esserne,
Així lo seny hu dicta,
Mes rahons y esperiencias
No son tostemps amigas.

Coneguent la Moneta
Que á truchs l' aturia,
Fós qui se fós lo amo
Que s' hi cercas la vida;

Ab un trencat de llengua,
Que á tot bon cor indigna,
Y molt mes si qui parla
De que las heu no esplica;

Sense solta ni volta
Comensá la mesquina
Malparlant de las altrás
Ab fel de greu malicia.

¡Y ab aixó feu forrolla
La gran desvergonyida?
Resposta á tal pregunta
Ja hi ha qui la faria.

A tu, adresso eixa faula,
A tu, critich del dia;
Sens quant val ni quant costa
Lo mes sagrat criticas;

Mes ¡ay! pobra moneta,
La gent de seny te mira,
Y s' arronsa d' espatillas
Y s' riu de tas perfidias.

JOAQUIM RIERA.

RUM RUM.

Havem llegit en «La Pubilla» que del drama original de D. Carlos Altadill, que segons se conta ha sigut enviat á la Censura, no n' hi ha escritas mes que duas ó tres escenas. Podem assegurar, per haberho sentir á dir al mateix autor, que alló no es veritat, puig no es un sino dos los exemplars que té remesos á Madrid, sense contar lo borrador que ha quedat en son poder, y una y altra copia que te un memorialista pera treurer n' los papers que se han de repartir als comedians. La veritat sobre tot, senyora «Pubilla.»

Lo nostre estimat colega «La Pubilla» se dirigeix en un de sos números passats contra lo difunt periodich «El Ateneo» retxassant la calificació que aquest periodich li dona, considerantlo com á un de altres tants defensors dels «Jochs florals.»

Sentim que la aparició de aquest malhadat periodich hagi donat lloch á «La Pubilla» pera fer semblant declaració; y diem que ho sentim, porque en nostre concepte may ha convingut mes que ara anar unitis tots los defensors del catalá, procurant prescindir de certas cosetas y transigint una miqueta cada hu. Invitem de totes veras á «La Pubilla» á que s' aculli baix la bandera de la unió y de la fraternitat, única divisa que pot salvarnos y única bandera que pot fernos triuñar.

Aplaudim de totes veras la circular del senyor governador d' eixa provincia dirigida als arcades de fora, prevenintlos hi que de cap manera permetian la venta de romansos y altres paperots que tinguan ó puguian tenir per objecte embaucar al poble, fentli creure miracles y fenómenos que may han sigut ni somniats per la nostra religió. Era aquest un escándol que desdeya de una nació culta y civilisada. Donant lo senyor governador dita disposició ha prestat un verader senvey á la causa del segle de la civilisació.

Després de haver desenvololat un sabí devant de una numerosa concurrència, sas idees ateístas, al veurer lo mal efecte que aquestas produian, digue:

—Senyors, ja veig que aquí jo só l' unich que te l' honor de no creurer en Deu.

La senyora de la casa li contestá:
—Dispensim: en aqueixa casa hi ha l' lloró, lo gat y l' gos que tampoch hi creuhien, pero al menos aqueixos tenen lo bon sentit de no dirho.

L' Ateneo ha mort. Ens alegrem de haber contribuít, poch ó molt, á fer desapareixer del camp de la premsa á semblant periodich.

Haventnos preguntat, varias personas que desitjan suscriurers á la obra «Lo Fluvioier del Ter» com ho havian de fer pera lograrson objecte, advertim que lo punt de suscripció es la mateixa casa editorial de Girona ó be qualsevulga de las llibrerías de la mateixa ciutat.

S' ha publicat lo primer número de «El Progreso» periodich que va á defensar las idees lliberals. Saludem cordialment al nou diari y li desitjem tota classe de prosperitats.

F.

TEATROS.

LA SABATETA AL BALCÓ.

La sabateta al balcó es un drama catalá devut á la esponentánea ploma del popular Pitarra, y que s' estrená lo dilluns passat en lo teatro del Odeon ab motiu del benefici del senyor Cazorro.

Lo públich va cridar al autor diferentas vegadas sense que tingues lo gust de veurerli trepitjar las taulas á pesar de demanarlo ab insistència.

La protagonista, la senyoreta Rosell, pera qui ha sigut escrita la producció, va donar probas de ser una bona artista á pesar de sos pochs anys, per qual motiu li foren prodigats no pochs aplausos.

La senyora Mena va estar sempre en situació, per lo qual nosaltres la felicitem.

Los demás actors desempeñaren bastant be los seus respectius papers, mereixent especial menció lo director senyor Cazorro, per l' acert ab que dirigí la execució de la obra y per la bona voluntat ab que representá lo seu paper de vell.

Z. DE V.

LA NAU Y MON COR.

FANTASIA.

Al port s' acosta, rompent las ayguas,
La nau que porta mariners braus;
Mentres sas velas, com la neu blancas,
Infla l' mastral...

Mon cor, com ella, als mars se llansa,
Lo port qu' espera n' es molt mes dols,
Il-lusions tendras porta per velas,
Per vent l' amor!

Mes ¡ay! que ls nuvols lo cel cubreixen,
¡Ay qu' enlluerna lo llamp rogench,
Y rep de l' ona patons de furia
Lo fort bagell!

També domina mon cor tempesta,
Mes ¡ay! tempesta d' un desengany!
¡Ay! que sas velas destrossa ab rabia,
Desdeny qu' es llamp!

La nau tremola, com sa juguina,
L' huracá l' casco tomba brunsint;
L' àncora perden, tots al Cel pregan,
Se senten crits!

Mon pit sorolla, puig la tempesta
També s' emporta mon pobre cor;
L' àncora tiro de la esperansa...

Ay! ¡també en fons!

Aquí hont las onas jugan tranquilas,
Com cabellera que s' endú l' vent,
Fou una lluyta, lluyta terrible,
La nau caygué!

¿Hont es mon barco que ja no corra?
¿Hont son sas velas, l' àncora ahont?
Ay! que la lluyta ne fou terrible,
¡Caigué mon cor!

G. C. PALAU.

CUENTOS DE COLOR DE FUM.

VI.

PREMI DE UNA BONA OBRA.

Lo que 'ls costa als pajesos tenir bona anyada solsa-ment ho saben los que trevallen la terra. Un n'hi havia que á costa de molt afany y no pocas suors conreava son trosset de terra y á pesar de las fre-quentas inclemencias del cel se la passava, con s' a-costuma á dir pobret y alegret, en sa petita barraca, ab la companyia de sa muller.

Un dia vingué á turbar la soletat en que vivia gran soroll de corns, y trepitj de cavalls. Sortí á veure que era y veí una tropa de cassadors molt ben en-galanats ab llassos y plomas, vestits de seda y que perseguían un cervo.

Lo animallet corria, corria com lo vent pera evitar la mort ab que lo amenassaven las inflamadas go-las dels gossos que ab tota terquedat li corrian der-rera; pero rodejant ja per totas parts, no veí altre salvació que fer un supremo esfors y saltar la tanca de la horta del pajes, creyen pot ser que en lloch cer-cat no anirían á buscarlo sos enemichs.

—Senyor, senyor,—esclamá lo pajes interposantse y dirigint la paraula al que feya cap entre 'ls casa-cassadors y era lo ministre del rey, conegut en tot lo pais per sas crueltats—perdoneu á aquest animallet, que prou ne tenui en vostres boscos, y sa mort va á costarme la cullita que es tota ma fortuna.

—Que se me'n dona á mi de ta fortuna? contestá lo ministre. En devant, companys.

Y los gossos y caballs saltaren la tanca y trepitja-ren lo sembrat y trencaren los fruiters y ho deixaren tot tan pla com lo plamell de la ma, puig no sembla-va sino que hi haguesen passat lo rampí.

Lo cervo veientse acomés, se refugiá dintre de la mateixa casa.

—Senyor, senyor, cridá lo pajes, no tinch altre cubert que aqueixa barraca, respecteula sino volen que hage de dormir á la serena.

—Dorm á hont te dongui la gana, puig no perque tu ploriquejis, haig de sacrificar jo mos plaers. Companys, foch al barracot.

Y los cassadors reculliren llenya y feren fajinas, y després de ensesas, cremá la casa que era de fusta y vella, aixecanse una negra columna de fum.

Lo cervo, reventat de correr, no tingué forsa pera fugir y allí morí cremat; pero la muller del pajes al sentir la escalfor y al veure las flamas, sortí espora-guida á evitar lo perill.

—Millor cassera ferém de la que esperavam, digué lo ministre al veure-la. Flor tan olorosa y ben pin-tada no ha de perders descuidada en lo camp, sino que te de lluir en los gerros dels salons de mon palau.

Tot dihent aixó la agafá, y posantla á la gropa de son cavall, se'n anaren tots á galop del mateix mo-do que habian vingut. Lo pajes quedá tot sol, sense cullita, ni casa, ni muller; y per no morir de fam, se'n aná cap á la ciutat á viure de la almoyna.

Tan bon punt hi hagué arribat, després de moltas penas, sapigué ab dolor que sa muller era morta, y ab alegria, que lo ministre havia caigut en desgracia del monarca. Passats ja 'ls portals, va observar que en la ciutat hi havia un gran moviment tant mes es-trany, quant que era dia de feina. Las botigas no es-tavan mes que mitj obertas, y se veyá á tothom, xichs y grans, per 'l carrer; uns enrahonat ab ani-mació, altres dirijintse apressurats cap á la plassa.

Y era que, com de arbre caigut tothom ne fa llenya, no hi havia ningú que en aquell dia deixés de mos-trarse encarnissat enemich del mateix ministre á qui lo dia avans havian adorat de genolls apesár de sas crueltats. Aixís fou que lo pajes seguint la corrent dels amotinats pogué veure que havian entrat en lo palau del ministre y lo havian tret á fora sens dupte ab la intensió de matarlo y arrossegarlo; puig ho mostravan mes dolsos desitjos las feras caras y lbrus-cas accions dels que 'l voltavan.

Lo pajes cregué arribada la hora de venjar-se dels mals que li havia causat; per lo qual agafá frenétich una mala llansa que portava un xicotet y espenta aquí, cop de colser allá, aná obrintse cami fins á arribar á la primera fila. Un cop allí, li entrá la re-flexió al veure tan abatut á son enemich y conside-rá que si la venjansa es boixeria quan se dirigeix contra 'l poderós, es proba de mal cor quan se fa víctima de ella á un desgraciad.

Cambiant, donchs, de idea decidí protegir y salvar si 's podia al mateix á que anava á ferir de mort y ab aquest objecte se li acostá ab tota llestesa.

Pero mentres tant lo rey ja comensava á anyorarse de no tenir prop á son ministre, á qui sols havia despedit en un moment de mal humor, y sabent que estava en mans del poble que amenassava sa vida, li torná ab tota forsa lo carinyo y enviá soldats á deslliurar-lo, los quals ab molt poca feyna feren fugir als baladrers y agafaren als mes furiosos, entre altres al pobre pajes.

Lo ministre ja deslliurat, maná que aixequessen unas forcas y que hi penjessen als que havian pres, sense perdre moment. Lo pajes comensá á fer molt tristas reflexions; pero quan ménos s'ho pensava foren aquestas interrompidas per un llas escorredor que posá fi á sas desdixas y á sos generosos senti-ments.

JOSEPH CORNET.

ARGUMENTS CONTRA LA PENA DE MORT.

Lo següent epissodi podria molt be haber sucsehit en España; mes l'amor á la patria, mon orgull nacional, que ab lo sol fet de ser jo espanyol ja po-den suposar que será gran; fa que procuri desterrar un fet escandalos de la patria de Fivaller, y que l' atribueixi á ne 'ls francesos, tota vegada que la

— 24 —

—Los francesos!... murmurá Bernat desde son racó, son uns lla-dres, uns facinerosos que tot s' ho fan seu sense pagar. Tambe vo-lian robar-nos la España; pero uns valents que jo conceh, en lo Bruch...

—Bueno, bueno; digué depressa lo Senyor Narcís temerós de ter-nir que escoltar una altra volta aquella relació que per lo repetida comensava á semblar lo cuento del enfadós, no hi ha que parlar-ne ni enfadarse. Are ray que sembla que ja 'ns volen deixar en pau.

—Per forsa, que no de grat. Los haguessem deixat fer que jo 'ls aseguro que no s' haurían quedat curts y ara per ara ja tots diriam muicú y fum y totas aquestas paraulotas que no las diu cap cristiá.

—Son proijms, Bernat, son proijms, digué lo frare entre dos glo-padas de vi bo.

—Ningú m' ho farà creurer, porque diu 'l ditxo que no es bon amich qui vol la capa del altre amich. No fan res de bo.

—Home aquí tens unas patatas freixidas que á ells se deu si las menjém. Antes ningú 'n tastava.

—Vaya una grassia. No se 'n haguesen ells emportat las gallinas y los moltons, y no 's veurían 'ls pobres en la pressió de omplir lo ventre de trufas, que avans sols se 'n donavan als tossinos.

—Tu ets molt tossut; y cregue, pare nostre, que avans de anar-se 'n lo destacament francés del castell, cada dia 'm posaba en un compromís ab sas disputas y mes de un cop per culpa de ell me van fer pagar la multa.

—Pero escoltéu qno es veritat que ells han vingut á mouer guerra sense rahó?

—Sí.

—Que tot ho roban y matan, y creman las casas y 'ls sembrats?

—Sí.

—Y donchs?

—Y donchs qué?

—Que son un lladres á fa, Cristina?

—Molta rahó que tenui.

—Yeuhent? fins aquesta que es tant tonta ho coneix.

—Pero son proijms.

—Lo que jo li dich es que entre 'l Bruch y altres parts que jo sé,

— 21 —

ab entusiasme, y encara que sols contava la petita poch mesos de edat, ja tractava del dia en que lo millor hereu de Catalunya, que ademés seria ciutadà honrat de Barcelona, se enamoraria de ella y vindria á demanarla; en qual cas deya que no li faltaria á sa filla dot pera acomplir las mes grans exigencies.

Y com en la vila no se ignorava que lo Senyor Narcís tenia bons patacons, tothom quan era ocasió, se feya llenguas del dot de la Ro-sér, que aquest nom li havian posat sos padrins en las fonts baptis-mals, en conmemoració del dia de son naixement, y se la designava ja per tot-arreu ab lo motiu de «la pubilla de Hostalrich».

Aixís vivían tranquils y en pau com Joseph y María, lo senyor Narcís y sa muller, no cuidantse mes que de sa filla, en companyia de un mosso óficial fidel com un gos perdiguer, mes tossut que un aragonés y honrat com ell sol. Aquel mosso no es desconegut dels lectors, puig no es altre que aquell Bernat á qui havem vist fent proesas en la batalla del Bruch, y que després de aquella y altres jornadas gloriosas pera las armas del poble espanyol, veient que ja los francesos anavan de vensuda y que ab la intervenció inglesa se havian regularisat los exercits defensors de la patria, se'n torná de-finitivament á casa, renunciant uns galons de sargento que li oferia lo regiment de 'l Utonia, als quals preferí la vida reposada que li assegurava la bondat de sos amos; puig lo tractavan mes com amich, que com á servidor.

CAPITOL IV.

La llar.

En una de las vetllas de abril de 1814, estava la familia del sen-yor Narcís reunida en la cuyna de la casa, esperant la hora de sopar y de anarse 'n al llit.

En lo centro de la cuyna, pesa espaciosa com la generalitat de la de las casas de fora, hi havia la taula de noguera, cuberta ab unas blancas estoballas, y preparats en ella los plats y vasos necessaris. En lo cap de taula estava comodament assentat, en un silló de ba-

6 LAS JOTAS DE LA ROSER.

França registra en sa història del crim, no pocas causas célebres.

Durant l'imperi del colós del siggle, Napoleón primer, vivia en un tercer pis de una casa situada en un dels arrabals de la populosa París, un capità de zuavos, juntament ab la seva esposa. Los dos esposos, l'Enric y l'Emilia, eran felissos porque s'estimavan, s'idolatravan y vivian en santa pau y dolsa calma, la deliciosa, la sublime vida de la familia: la vida del matrimoni.

Se deu advertir, porque aixis conyeg a la narració, que la casa ahont vivia aquell matrimoni, tenia los pisos doblats.

En l'altre, tercer pis del edifici, hi havia una casa de despesas, d'aquestes que saben fer la vida bastant barato. Eixa condició basta y sobra pera dirvos que en ella s'hi mantenian bastants estudiants.

Tornem a la història.

Lo capità tenia un assistent.

Era aquest molt calavera, era un ser de males entranyas: una aberració, si's pot dir aixis de la naturalesa humana.

Sols gosava fent mal, deshonrant solteras y casadas, alabant lo vici y derrotant a la virtut.

Per ell no hi havia res sagrat, res que mereixés respecte: ni la sagrada institució del matrimoni, creat per Deu desde'l principi del mon, podia inspirarli veneració.

Un dia digué a la esposa del capità, que li havia inspirat amor y que era forsos que cedís a sos desitjos en despreci de son amo lo capità.

La esposa que acabava de ser insultada, va sostenir la seva dignitat ab tota la forsa y ab tota la fé de una dona honrada.

Amiga de la pau dintre de la familia, enemiga de fer mal a ningú, va resoldrer passar lo disgust ella sola y no dirne res a son espos.

Aixis ho feu; mes l'assistent va interpretar malament la prudencia de la dona a qui havia insultat gravement, y per segona vegada faltà al respecte de la seva mestressa.

Los insults y los agravys se repetiren varias vegadas.

Aixis es que la esposa, ben a pesar seu, per cert, se vegé obligada a explicar a son espos lo que passava.

Lo capità, que per cap estil va voler tenir lo mal temps dintre de sa casa, va resoldrer despedir ignominiosament al que tractava de robarli lo que mes deu apreciar lo marit: la honra de la muller.

Ho va fer, y l'assistent, quan se vegé despidit de aquella manera, per ell tant vergonyosa, no va dir mes que las següents paraulas:

—Me la pagarás!

VI.

Passaren dias y dias sense que tingues lloch cap aconteciment notable.

Un jorn Emilia va sortir al replà de la seva escaleta.

Los estudiants del pis del devant, se'n adonaren y també hi varen sortir ab animo de fer broma.

La gresca, va comensar com comensan totes las bromadas en que lo principal paper es desempenyat per una noya joveneta.

La broma va anar endevant, y... cosas de jovens, va pendrer un aspecte un poch massa grave.

De las paraulas vingueren los fets, y a la fi la senyoreta Emilia se vegé obligada a fer posar en guardia un de sos mes braus bromistas, buidantli mitj cantiret d'aigua per la esquena.

Lo jove, mullat quedá confós, y entre avergonyit y bromejant, va dir a la que li havia fet la broma per ell un poquet pesada:

(Se continuarà.)

Solució a la xarada del número passat

No articula aquell que ca-lla,
y es vritat com un cabás,
que en lo mon, a cada pas
s'ensopega ab un ca-na-lla.

Solució al geroglífich del número passat.

La solució prompte's treu
del geroglífich passat;
l'adagi es vell y acertat:
Qui mes mira menos veu
Enviadas pel correu.

XARADETA.

Lo qu'es segona, es primera.
Lo tot, l'usa la cuinera.

G. CENCILLO.

GEROGLÍFICH.

ORET ROMA

Romp

LLEY D'IMPRENTA

Las soluciones se donarán en lo número de dissipte

Correspondencia de La Barretina.

D. J. C. Barcelona. Un altre l'ha passat al devant D. P. F. Id. Publicaré la seva poesia D. B. T. Id. li publicaré la xarada. Li geix lo número D. F. de P. B. Id. Publicaré algunas de las Xaradas: D. D. A. y F. Id. No mes ha endevinat lo geroglífich y encara ha fet tart. Don A. X. T. Id. Los seus cantars son l'uitxets D. J. Z. Id. Li poso la de la Xarada. D. E. S. P. Id. Publicaré is epigramas: D. J. B. A. Publicaré un acudit y i geroglífich D. S. X. y F. Id. Publicaré la Xarada. No puch fer lo que m'heu vist la passa. D. D. Id. No l'puch servir D. J. C. y B. Id. Lo mateix D. J. S. Id. ha fet tart. No puch posar l'epigrama D. L. M. Id. Publicaré lo que m'ha enviat. Un obrer. Ya fer tart per las soluciones. Publicaré totes las Xaradas.—A. S.

Director: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petrifol, 14.—1888.

queta que expressament s'havia portat per ell de la sala, un frare de San Pere de Roda, conegut antich dels Parés que de tant en tant anava a passar una temporadeta a casa seva pera distrauers sens dupte dels estudis y mortificacions que exigeix la vida conventual. Vestia l'habit gris de l'ordre, tenia la caputxa caiguda de modo que mostrava a satisfacció son gras clatell, sa relluent corona y sas frescas y vermellas gallas, y tant son parlar pausat y sentenciós, com sos compassats moviments quan se mocava o prenía polvo, indicavan en ell un home satisfet de si mateix y que no té gaires maldecaps.

Feya contrast al seu costat lo senyor Narcís magre y de nas llarch moyedis y solcit com de costum, ab sa cueta molt ben trenada, casaquilla de alepi, calsa curta y mitja negra de seda.

Mes enllà estava la mestressa, que portava faldilla curta, cos sota l'aixella y pinta de tres quarts, filant la porció de lli que corresponia al dia, mentres ab lo peu esquerra donava un moviment de oscilació al bressol en que descansava la filla del seu cor, la mina de sos ulls, la Roser.

En los fogons trastejava una minyoneta de Vallcanera que ls servia de criada, vigilant las cassolas, y prop de la llar en que espetegavan las ginesteras y feya fum una branca de pi vert, en Bernat assentat en una banqueta baixa s'entretenia en fer bossins de teya ab un destrelet.

Il·luminavan la escena las flamas de la llar y una llumanera de dos brochs penjada al sostre per un filferro, augmentant sos resplandors, al reflexarse en las calderas y eynas de aram de la matansa que relluien com or penjadas en las parets y colocadas en los escudellers superiors als en que hi havian los demos trastos del us ordinari.

Lo conjunt del cuadro presentava aquella originalitat que tant be sapigué arreplegar y reproduir lo pinsell de Goya.

Un rato feya que ningú deya res, quan interrumpí'l silenci lo senyor Narcís dihent a la criada:

—Y be, noya, q'que n'ens per gaire de aixó? Son ja tres quarts de nou y hauria de fer mitja hora lo menos que estessem sopant.

—Es una vagamunda y sempre's retrassa, murmurá en Bernat, no'm vol creure de res y aquestos son los resultats.

—Que sap lo gat de fer culleras... contestá la minyona; si os creguessem a vos bona aniria la casa.

—Sé mes que tu, mocosa, que encara tens la llet als llavis y corres arrastrant la closca com un pollet. Jo so un home de experiéncia, he corregut molt mon y...

—Oydá! l'altre dia os vaig encomanar que vigillesseu la cassola y m'heu deixat agafar aquells dos cunills que havia portat lo masover de ca'n Porra.

—Calla, mala llengua, que si ls cunills se van agafar, fou perquè hi havia massa foc y poca aigua. y la culpa era teva.

—Oy que no, que era vostra, que ls vareu descuidar per encendre la pipa.

—Oy que no, que era teva que sortires a enrahonar ab lo xich del Pelat que te havia cridat desde'l carrer.

—Foreu vos...

—Vares ser tu...

—Be, be: digue lo Reverent, no barallarse per tant poca cosa. Qui ha de cuidar los guissos ets tu, Cristina, y no en Bernat que te altre feyna, per lo qual si ls cunills se cremaren la culpa es teva y no petita, puig la amargó del agafat es desagradable y fa mal be lo millor plat.

—Aixó dich jo, saltá en Bernat, y aquesta ximpleta may me vol creure.

—Prou rahons, contestá ab desenfado la minyona: Aquí está'l sopar, anyadí possant a taula una sopera de la que se escapava una columna de fum que despedia una olor apetitosa.

—Laus Deo! esclamá'l frare tossint ab satisfacció y tiranse per munt las mànegas dels habits pera estar ab mes comoditat.

—Sopa dorada, pare nostre, digué oferintu hi la mestressa que havia abandonat lo bressol y la filosa.

—Sopa d'orada?.. No es mal aquet peix quan es ben fresch, contestá ab agrado lo invitat, alargant son plat cap al cucharon que deixá caure una abundant porció de sopas barrejadas ab robells de ou batuts.

—Oh! no's pense pas que sia de peix, pare nostre. Ja hauria volgut tenirne pera obsequiarlo com cal; mes los francesos tot ho acaparen y es un miracle que de tant en tant arrivi un pescador a la vila.